

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1MCdo/2/2013
Identifikačné číslo spisu:	9013899267
Dátum vydania rozhodnutia:	30.01.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Milan Deák
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:9013899267.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného Pavla Kalatu, podnikateľa podnikajúceho pod obchodným menom Pavol Kalata - CENTRAL CLUB KALATA - CCK, s miesto podnikania v Liptovskej Teplej č. 403, IČO: 14 172 658, proti povinnému V. W. naposledy bývajúcemu v H., o vymoženie 4 219,77 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 6Er 331/2004, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 30. apríla 2012 sp. zn. 9CoE 303/2011 a uzneseniu Okresného súdu Dunajská Streda z 24. januára 2011 č. k. 6Er 331/2004-23, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky z r u š u j e uznesenie Krajského súdu v Trnave z 30. apríla 2012 sp. zn. 9CoE 303/2011 a uznesenie Okresného súdu Dunajská Streda z 24. januára 2011 č. k. 6Er 331/2004-23 vo výroku, ktorým súdnemu exekútorovi nebola priznaná náhrada trov exekučného konania a vec v rozsahu zrušenia vracia Okresnému súdu Dunajská Streda na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Okresný súd Dunajská Streda (súd prvého stupňa) na návrh oprávneného v zmysle § 45 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“) vydal 16. septembra 2004 poverenie na vykonanie exekúcie súdnemu exekútorovi JUDr. Mariánovi Janecovi na vymoženie peňažnej pohľadávky 127 124,70 Sk s príslušenstvom a trovami exekúcie proti povinnému.

Súd prvého stupňa uznesením z 24. januára 2011 č. k. 6Er 331/2004-23 exekúciu vyhlásil za neprípustnú a zastavil ju (§ 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku); súdnemu exekútorovi náhradu trov exekučného konania nepriznal. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že lustráciou na dedičskom oddelení tamojšieho súdu zistil, že povinný 30. júna 2007 zomrel, pričom dedičské konanie po ňom bolo právoplatné zastavené 24. apríla 2008 z dôvodu, že zomrel ako nemajetný. Z uvedeného vyvodil, že v exekúcii nemožno pokračovať, nakoľko vymáhaná povinnosť neprešla a ani neprejde na nového účastníka na strane povinného. Ďalej uviedol, že úmrtie povinného nemožno považovať za zavinenie oprávneného vo vzťahu k zastaveniu exekúcie tak, ako to predpokladá § 203 ods. 1 Exekučného poriadku. Zdôraznil, že súdny exekútor pri výkone exekučnej činnosti vystupuje v

postavení podnikateľa, musí preto znášať aj riziko spočívajúce v tom, že majetok povinného nebude postačovať na uspokojenie oprávneného, resp. trov exekúcie.

Krajský súd v Trnave (odvolací súd) na odvolanie súdneho exekútora uznesením z 30. apríla 2012 sp. zn. 9CoE 303/2011 uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti vo výroku o trovách exekúcie ako vecne správne potvrdil (§ 219 ods. 1 O.s.p.). Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že vymáhaná povinnosť na dedičov neprešla z dôvodu zastavenia dedičského konania, lebo povinný nezanechal majetok a exekúcia preto musela byť zastavená podľa § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku, nakoľko je tu iný dôvod, pre ktorý nemožno exekúciu vykonať. Výslovil, že rozhodujúcim kritériom pre uloženie povinnosti uhradiť trovy konania v zmysle § 203 ods. 1 Exekučného poriadku je existencia zavinenia oprávneného na zastavení exekúcie a pokiaľ povinný právne zanikol, nemožno uvažovať o jeho majetnosti či nemajetnosti. Keďže oprávnený nezavinil, že povinný počas exekúcie zomrel ako nemajetný a jeho procesné zavinenie súvisiace s možnou vedomosťou o tom, že je tu aktuálna hrozba právneho zániku povinného preukázané nebolo, odvolací súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa postupoval správne, ak súdnemu exekútorovi náhradu trov exekúcie nepriznal.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky vyhovel podnetu súdneho exekútora a mimoriadnym dovolaním napadol tak uznesenie súdu prvého stupňa vo výroku o náhrade trov exekúcie, ako aj uznesenie odvolacieho súdu. Podľa jeho názoru bol týmito rozhodnutiami porušený zákon, a preto navrhol uvedené uznesenia v napadnutej časti zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Poukázal na nesprávne právne závery súdov, ktoré exekučné konanie zastavili v rozpore so zákonom podľa § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku a vo veci náhrady trov exekúcie aplikovali § 203 ods. 1 Exekučného poriadku. Výslovil názor, že v danom prípade úmrtie povinného v priebehu exekučného konania nemôže byť dôvodom na vyhlásenie exekúcie za neprípustnú a ani dôvodom na zastavenie exekučného konania. Z § 37 ods. 3 Exekučného poriadku totiž vyplýva, že povinnosti z exekučných vzťahov nezanikajú smrťou povinného, ale prechádzajú na dedičov, ktorí zodpovedajú za jeho dlhy do výšky nadobudnutého dedičstva. Povinný majetok nezanechal, preto malo byť exekučné konanie zastavené podľa § 57 ods. 1 písm. h/ Exekučného poriadku a pri náhrade trov konania mali sudy vychádzať z § 203 ods. 2 prvej vety Exekučného poriadku.

Oprávnený ani súdny exekútor sa k mimoriadnemu dovolaniu nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243g O.s.p.) na základe podnetu účastníka konania (§ 243e ods. 1 a 2 O.s.p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 v spojení s § 243a ods. 3 O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 242 ods. 1 v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je opodstatnené.

V konaní o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky je dovolací súd viazaný rozsahom dovolania, ako aj uplatneným dovolacím dôvodom vrátane jeho obsahového vymedzenia (§ 243i ods. 2 v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.). Obligatorne sa zaoberá len vadami konania uvedenými v § 237 O.s.p. a inými vadami, pokiaľ tieto mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci; takéto vady dovolateľ v mimoriadnom dovolaní nenamietal a dovolací súd ich nezistil.

Mimoriadne dovolanie ako dovolací dôvod uvádza, že napadnuté rozhodnutia spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť, pri ktorej súd zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Súdom poverený exekútor má pri rozhodovaní o trovách exekúcie postavenie účastníka konania (§ 37 ods. 1 Exekučného poriadku). Výkonávanie exekučnej činnosti je výkonom verejnej moci (§ 5 ods. 2 Exekučného poriadku), pričom za výkon exekučnej činnosti patrí exekútorovi odmena, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času (§ 196 Exekučného poriadku).

Pokiaľ k zastaveniu exekúcie došlo rozhodnutím súdu z niektorého z dôvodov uvedených v ustanovení § 57 Exekučného poriadku, rozhodne súd aj o tom, kto a v akej výške platí trovy exekúcie (porovnaj § 200 ods. 2 Exekučného poriadku). Rozhodnutie súdu musí teda v týchto prípadoch okrem výroku o zastavení exekúcie obsahovať aj výrok o náhrade trov exekúcie.

Podľa § 203 ods. 2 prvej vety Exekučného poriadku ak sa exekúcia zastaví z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie, znáša ich oprávnený.

Dedičstvo sa nadobúda smrťou poručiteľa. Dedič zodpovedá do výšky nadobudnutého dedičstva za poručiťove dlhy, ktoré na neho prešli poručiťovou smrťou (§ 460 a § 470 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Ak poručiť nezanechal majetok, súd konanie zastaví (§ 175h ods. 1 O.s.p.); dedičov upovedomuje o dedičskom práve len v prípade, že dedičské konanie nebolo zastavené podľa § 175h O.s.p. (§ 175i ods. 1 O.s.p.).

Podľa § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku exekúciu súd vyhlási za neprípustnú, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať.

Podľa § 57 ods. 1 písm. h/ Exekučného poriadku exekúciu súd zastaví, ak majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie.

V danej veci povinný v priebehu konania zomrel. Povinnosti z exekučných vzťahov však smrťou povinného nezanikajú (§ 37 ods. 3 Exekučného poriadku), ale prechádzajú na dedičov, ktorí sa okamihom smrti poručiteľa stávajú subjektom jeho práv a povinností a veritelia môžu od nich žiadať uspokojenie svojich pohľadávok do výšky nadobudnutého dedičstva. V tomto prípade však poručiť žiaden majetok nezanechal a dedičské konanie bolo právoplatne zastavené podľa § 175h ods. 1 O.s.p. pre jeho nemajetnosť. Dovolací súd sa so zreteľom na toto zistenie stotožnil so záverom generálneho prokurátora, že exekučný súd mal exekúciu zastaviť správne z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie (§ 57 ods. 1 písm. h/ Exekučného poriadku). Prípadní dedičia nevstúpili do žiadnych povinností poručiteľa, nakoľko ten bol nemajetný a preto použitie § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku pre zastavenie exekúcie nebolo správne. Následne súd prvého stupňa rozhodol nesprávne aj o trovách exekúcie, ktoré je povinný znášať oprávnený, aj keď zastavenie exekúcie nezavinil, keďže dôvodom zastavenia exekučného konania je nemajetnosť povinného (§ 203 ods. 2 Exekučného poriadku). Možno potom uzavrieť, že súdy nižšieho stupňa nesprávne vyhodnotili dôvod zastavenia exekúcie a tým nesprávne rozhodli o trovách exekúcie (porovnaj tiež R 49/2012).

Dovolací súd so zreteľom na doposiaľ uvedené dospel k záveru, že generálny prokurátor Slovenskej republiky dôvodne podal mimoriadne dovolanie podľa § 243e ods. 1 v spojení § 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p., keďže to vyžadovala ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníka konania a túto nebolo možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami. Preto zrušil napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ako aj uznesenie súdu prvého stupňa v časti výroku o trovách exekúcie a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (§ 243i ods. 2 v spojení s § 243b ods. 2, 3 O.s.p.); právny názor dovolacieho súdu vyslovený v tomto rozhodnutí je v ďalšom konaní záväzný.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného ako i dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.